

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Лосієвська О. Г., Ляшко А. О. Сімейна медіація як альтернативний спосіб вирішення суперечок.....	58
Марценюк М.О. Моделі супроводу навчання студентів з інвалідністю.....	60
Марценюк М.О., Богдан Ю.В. Дослідження рівня розвитку асертивності підлітків.....	62
Марценюк М.О., Васько Х.І. Формування психологічних чинників булінгу серед учнів підліткового віку.....	64
Марценюк М.О., Мерчук-Тарасова Ю.В. Функції і специфіка передшлюбного періоду в життєвому циклі сім'ї.....	67
Пелешенко О.В., Ільченко О.В. Селфхарм. Аутоагресивна поведінка – проблема сучасності.....	69
Подорожний В.Г., Нетичук Ю.М. теоретичний аналіз феномену відчуження у студентському віці.....	71
Прокопович Л.С. Мовне вираження емоцій у романі т. П'янкової «чужі гріхи».....	73
Столяренко О. Б., Куриця А.І. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах сучасної сільської школи.....	75
Фенчак Л.М. Детермінанти оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів.....	77
Штих І.І., Динис А.В. Запобігання булінгу в закладах освіти: психолого – педагогічний аспект.....	79
Штих І.І., Дудаш К.М. Дослідження міжкультурної компетентності особистості: теоретичний аспект.....	81
Щербан Т.Д., Варга В.С., Кисляк Н.С. Особливості прояву тривожності у старшокласників.....	83
Щербан Т.Д., Брецько І.І., Халаїм О.А. Виникнення образи у особистості, як деструктивна форма поведінки.....	85
СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЧНО-СОЦІАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	88
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ	
Алмашій І.І. Екоспрямованість в управлінні колективом.....	88
Бабатіна С.І. Особливості психологічної стійкості особистості у зрушеній системі життєздійснення.....	89
Барчі Б. В., Гичка І. А. Особливості психологічного стану здобувачів освіти в період дистанційного навчання.....	91
Барчі Б. В., Митровці В.М. Психологічний самозахист в кризових ситуаціях.....	93
Барчі Б. В., Скиба В.М. Психологічне благополуччя в період пандемії.....	95
Bidasiuk N. V. Preparing graduate students to online job interview.....	98
Воронова О.Ю., Біша Х.В., До проблеми самореалізації молоді в освітньому процесі.....	100
Галецька І. І., Кліманська М. Б., Перун М. Б., Кліманська Л. Д. Дистанційне навчання як норма реальності.....	102
Горшкова Г. В. Особистісне зростання майбутніх вчителів-логопедів у постковідному освітньому просторі.....	104
Коломієць Л. І. , Гринчак Ю. В. Емпіричні показники оптимізму осіб юнацького віку.....	106
Корнієнко І.О. Посттравматичний стресовий розлад в наслідок пандемії у медичних працівників.....	108
Моргун А.В. Завдання та принципи побудови бібліотерапевтичного процесу.....	109
Педоренко В.М. Особливості мотивації навчальної діяльності студентів у постковідний період.....	111
Пелешенко О.В., Іванова К.І. Вплив особистісної тривожності на процес адаптації у зв'язку з запровадженням дистанційного навчання під час пандемії covid-19.....	113

Збираються стати фермерами лише 12,3 % опитаних, основна причина – допомогти батькам.

Проведене дослідження показало тривожні для народного господарства й суспільства зміни у поглядах сільської молоді на майбутню професію. Орієнтація на «вигідні» спеціальності може спричинити значний відтік молоді з провідних галузей сільського господарства.

Отже, профорієнтаційна робота в сільській школі потребує нагального пошуку нових форм і методів. Вона може і повинна бути включеною до цілісної системи шкільної навчально-виховної роботи з учнівською молоддю. Головною метою школи є підготовка учня до виходу в самостійне життя після її закінчення. Професійне самовизначення учня є найважливішою складовою його підготовки до самостійного життя. При цьому йдеться не про будь-яке самовизначення, а про таке, що найкраще узгоджується з інтересами самої особистості, не випадковими і ситуативними, а тими, що відповідають повній реалізації особистісного потенціалу в трудовій діяльності.

Література

1. Балл Г. Психолого-педагогічні засади професійної орієнтації школярів // Професійна діагностика. 2005. С. 4–19.
2. Барабаш Ю. Г. Психолого-педагогічні основи вибору професії : навч. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа Волинського держ. університету ім. Лесі Українки», 2003. 201 с.
3. Бех І. Д. Виховний потенціал позашкільної освіти // Теоретико-методичні основи виховання творчої особистості в умовах позашкільних навчальних закладів : зб. матеріалів наук.-практ. конф. Київ, 2006. С. 4–6.
4. Васильков В. М. Соціально - психологічні питання професійного самовизначення старшокласників у сучасних умовах // Педагогіка і психологія. 2009. №3. С.59.
5. Вітковська О. В. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації : монографія Київ : Наук. світ, 2001. 91 с.
6. Лісогор Л. С. Працевлаштування випускників в умовах економічної кризи // Демографія та соціальна економіка. 2009. № 2. С. 58–67.
7. Мелешко В. Функціонування освітнього округу як механізм оновлення шкільної мережі у сільській місцевості // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Умань : ПП Жовтий О. О. 2012. Вип. 43. С. 150–156.

УДК [378.011.33:378:37.011.3-051]:316.4.066(043.2)

ФЕНЧАК Л.М.

Мукачівського державного університету

ДЕТЕРМІНАНТИ ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Професійна підготовка фахівців освітньої сфери перебуває на етапі реформування та інноваційних змін. Це викликає необхідність узгодження та оновлення теоретичних концептуальних положень із потребами професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Упровадження інноваційних технологій у

сферу освіти саме й сприяє оновленню змісту, організаційних форм, методів і засобів професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

На теоретико-методологічному рівні найбільш фундаментально проблема нововведень відображена у працях В. Бондаря, І. Гавриш, І. Підласого, В. Сластьоніна, В. Сидоренка, О. Шапран та інш. Проблема професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи досліджується в різноманітних аспектах у наукових розробках О. Біди, Л. Коваль, А. Коломієць, О. Комар, С. Литвиненко, Л. Лук'янова, С. Мартиненко, Л. Петухової, О. Хижної, Л. Хомич, Л. Хоружої, І. Шапошнікової та інш.

У системі вищої освіти актуалізуються такі нові явища і процеси, як: університетська автономія, академічна мобільність, подвійний диплом, європейська система перезарахування кредитів, нові професійні освітні стандарти, моніторинг якості освіти, рейтинги ВНЗ, оновлення змісту навчання (перегляд і модернізація програм, навчальних матеріалів, літератури, засобів навчання; розробка і впровадження нових навчальних дисциплін із перспективних наукових напрямів, насамперед міжгалузевих та прикладних); комп'ютеризація навчання та управління; синтез науки й освіти; виконання наукових проєктів; система грантів; приватна освіта; конкуренція і конкурентоспроможність ЗВО різних форм власності; варіантність і свобода вибору у побудові індивідуальної навчальної програми; вибіркові дисципліни; сертифікатні програми; отримання додаткової спеціальності; посилення творчої та самостійної складових навчання; демократизація навчання та управління; рейтингова система оцінювання знань студента; рейтингова оцінка роботи викладача; стимулювання інноваційних методик і форм викладання та виховання; створення спеціальних інноваційно-освітніх центрів; прозорість вступного тестування тощо [3; 4; 5].

На думку науковців, сучасна система вищої освіти повинна не просто розвивати інтелект особистості, підвищувати його можливості – вона має практично його орієнтувати, керувати увагою і діями, навчаючи їх процесу самостійного навчання і розвитку, розширювати їх інноваційний і креативний потенціал. Вирішити такі проблеми можна поєднуючи традиційні та інноваційні засоби технологій навчання. Є. Суліма, окреслюючи передумови модернізації вищої освіти в Україні, наголошує на створенні для цього нової законодавчої бази, підкреслює, що перешкодами, які треба подолати на шляху переходу України на інноваційний шлях розвитку, є «недостатній рівень інтеграції науки, освіти та бізнесу; недостатній розвиток інноваційної інфраструктури; інституційні та правові бар'єри в галузі регулювання ринку інтелектуальної власності ...» [1; 2].

У технології навчання провідна роль повинна відводитись засобам навчання – викладач не тільки навчає студентів, а виконує функції стимулювання й координації їхньої діяльності. Дієвими інноваційними формами такої спільної навчальної співпраці викладача і студентів є науково-дослідницька робота щодо пошуку шляхів реалізації нововведень у початковій школі, створення студентських наукових гуртків для поглибленого

дослідження питань педагогіки та методик навчання у початковій школі, проведення науково-практичних конференцій різного рівня тощо.

На основі результатів дослідження щодо даного питання нами виявлено, що тривають пошуки стимулів які сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Для цього потрібна співпраця між учасниками навчального процесу, переосмислення стимулів, які використовувалися раніше і давали позитивний результат. Потреба у творчій активності фахівців у початковій школі і розвитку їх інноваційного мислення щодо уміння конструювати, оцінювати та раціоналізувати навчальний процес швидко зростає. Вирішення цих проблем багато в чому залежить від обраної технології навчання майбутніх фахівців. Саме тому досить гостро постає питання про те, як мають проводитися заняття в сучасному ЗВО, які педагогічні технології, методи навчання або методики необхідно використовувати.

Література

1. Лук'янова Л. Чинники мотивації навчання дорослої людини. / Л. Лук'янова // 2013. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/7671/1/2013>
2. Мельник Ю. В. Формування професійного іміджу майбутнього педагога важлива складова фахової підготовки / Ю. В. Мельник, Л. М. Фенчак // Нова українська школа: стратегія розвитку особистості [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 лютого 2021 р., Мукачево) / за заг. ред. Г. В. Товканець. – Мукачево : МДУ, 2021. – С.94-95
3. Суліма Є. Інноваційні виклики сучасності й динаміка модернізації національної освіти / Є. Суліма // Вища школа : наук.-практ. вид – 2013. – № 7. – С. 7–12.
4. Рідкоус О. В. Підготовка вчителя початкових класів до самоосвітньої діяльності як складова його професійного розвитку / О. В. Рідкоус // Тавр. вісн. освіти. – 2013. – № 2. – С. 94–101.
5. Фенчак Л. М. Професійний саморозвиток як базова складова компетентності майбутнього педагога / Л. М. Фенчак, К. Ю. Фурдела // Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 жовтня 2020 р., м. Мукачево) / гол.ред. Т.Д. Щербан. – Мукачево : МДУ, 2020. – С.326-327.

УДК 159.922.7:364.63:373(043.2)

ШТИХ І.І., ДИНИС А.В
Мукачівський державний університет

ЗАПОБІГАННЯ БУЛІНГУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Сучасний життєвий контекст не виключає явища насильства з процесів навчання і виховання, оскільки розбудова системи освіти в Україні відбувається у складних соціокультурних умовах та в ситуації загострення негативних явищ в освітньому середовищі. Зокрема, майже в кожному закладі освіти існує проблема булінгу. Булінг (bullying, від англ. bully – хуліган, забіяка, задирака, грубіян, насильник) – це форма психічного насильства у вигляді

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>